

EESTI SPORDILEHT

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU
* JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄÄLEKANDJA *

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 7 krooni, kuus 60 senti.

Eesti Spordileht ilmub igal reedel

X. aastakäik.

Reedel, 25. jaanuaril 1929. a.

X. aastakäik

Eesti kaotas kolmandat korda.

Soomlased ei ole jääpallis enam siiski võitmatud.

5:2 on vahjekorra iseloomustuseks liig suur.

Foto H. Mikas.

Üleval vasakul: Üks paljudest atakidest Soome väravale. Silberg realiseerimas lööki, mille hävitas Holmberg. Sündmuse kohal on veel näha asjaosalistena Jöers, Knuutinen ja Freiberg. Üleval paremal: Vilgas Seegner on hävinenud Soome suure backi Biaudet' jalgade alla, Paal hangib palli. All vasakul: Hällström ja Tuhkunen ootavad värava ees palli.

All paremal: Knuutinen päästab Silbergi eest viimasel hetkel.

Kiiruisutaja eritreening.

Kiiruisutaja eritreening võistluseks koosneb reast harjutuskavadest, mis näitavad, millist distantsi missuguse tempoga sõita iga päev treening-perioodi ajal, kuidas jaotada harjutusi stardil, pöördel jne. Eritreeningu süsteem peab olema võimalikult individualiseeritud, s. o. võimalikult hästi kohandatud iga uisutaja jõule ja omadustele.

Kõigile ühevõrra sobivat süsteemi anda on võimatu. Mis ühele hea, see osutub teisele hoopis kahjulikuks.

Sellegi peale vaatamata võivad mõned üldised juhised, mis põhjenevad väljapaistvate uisutajate kogemustel, osutada huvitavateks ja kasulikeks mitte ainult algajale, vaid ka vilunud kiiruisutajale.

Järgnev süsteem on kokku seatud väljapaistvamate Vene kiiruisutajate andmetel, alates Nikolai Strunnikoviga ja lõpetades Jakov Melnikoviga. Hiljem vast peatume veel aja leidumisel lähemalt N. Strunnikovi isiklikul treeningusüsteemil, kes ei olnud mitte üksinda selle ala parimaid mehi, vaid ka intelligentsemaid.

Kõik kavad üksikute distantside harjutamiseks on ette nähtud nädalalise kestvusega. Kui võistluseni on enam aega kui nädal, tuleb kava loomulikult korrata. Ettevalmistamiseks kahepäevalisele võistlusele kõige nelja võistlusmaaga, avaldame kahenädalalise kava.

500 meetri treening.

Esmaspäeval. 1500 m rahuliselt. 5 starti à 50 meetrit. 5—6 tugevat kurvet, kätega vehkides, võttes esmalt hoogu sirgteele 20 m. 1500 m rahuliselt.

Teisipäeval. 1500 m keskmise kiirusega, kurved kätega töötades, 3 starti à 50—60 meetrit, 2 starti kurvega (à 200 m), 500 m kiirelt (siiski mitte kõike välja pannes), 2000 m aeglaselt.

Kesknädalal. 2000 m rahuliselt, 2 starti (nagu varemgi), 500 m täie hooga, 3—4 kurvet (nagu varemgi). 1500 m keskmise kiirusega.

Neljapäeval. 2000 m aeglaselt. 2 korda sõita läbi 500 m, 5 tugevat kurvet, 1500 m keskmise kiirusega.

Reedel. 500 m mõõduka pingutusega, 3 starti kurvetega, 1500 m rahuliselt.

Laupäeval. 5 starti (nagu varem), 2—3 kurvet, 1500 m rahuliselt.

Pühapäeval. 500 m. võistlus.

1500 meetri treening.

Esmaspäeval. 2500 m rahuliselt, 2 starti kurvega, 2500 m aeglaselt.

Teisipäeval. 1500 m keskmise kiirusega, 6—7 tugevat kurvet, 2500 m aeglaselt.

Kesknädalal. 1500 m, kusjuures esimene 500 m tasa, järgmine kilomeeter täie hooga. 2 sirgtee ühes kurvetega, 3000 m aeglaselt.

Neljapäeval. 2000 m tasa, 1500 m kiirelt, 2—3 kurvet.

Reedel. 5000 m rahuliselt, 2—3 sirgtee kurvetega (kurvete ja startide võtmine on igal pool mõeldud kiirena).

Laupäeval. 1500 m tugeva finischiga, 2—3 sirgtee kurvetega, 2—3 starti.

Pühapäeval. 1500 m võistlus.

5000 meetri treening.

Esmaspäeval. 3000 m rahuliselt, 1000 m tugevate kurvetega (käte tööga).

Teisipäeval. 5000 m keskmise kiirusega, 1500 m tasa, kuid kiirete kurvetega.

Kesknädalal. 2000 m kiirelt, 5—6 kurvet ühes sirgteelega, 1500 m tasa.

Neljapäeval. 1500 m tasa, 2—3 sirgtee pööretega, 2000 m keskmise kiirusega.

Reedel. 5000 m kiirelt.

Laupäeval. 3000 m keskmise kiirusega, 1500 m finischiga, 2—3 kurvet.

Pühapäeval. 500 m võistlus.

10.000 meetri treening.

Esmaspäeval. 5000 m keskmise kiirusega, 1500 m rahuliselt.

Teisipäeval. 5000 m keskmise kiirusega, 3000 m rahuliselt.

Kesknädalal. 10.000 m tasa.

Neljapäeval. 3000 m tasa.

Reedel. 5000 m tugevalt, 1500 m tasa.

Laupäeval. Puhkus.

Pühapäeval. 10.000 m võistlus.

Kõige nelja võistlusmaa treening.

Esimene nädal.

Esmaspäeval. 5000 m tasa, 2—3 starti kurvetega.

Teisipäeval. 1500 m kiirelt, 2—3 sirgtee kurvetega, 2000 m tasa.

Kesknädalal. 5000 m rahuliselt, 2—3 starti kurvetega.

Neljapäeval. 500 m tugevasti, 2—3 sirgtee kurvetega, 2000 m rahuliselt.

Reedel. 1500 m kiirelt, 2—3 kurvet sirgteelega, 1500 m tasa.

Laupäeval. 10.000 m rahuliselt.

Pühapäeval. 2—3 starti kurvetega, 1500 m tasa.

Teine nädal.

Esmaspäeval. 500 m kiirelt, 2—3 kurvet, 2000 m tasa.

Teisipäeval. 5000 m tasa, 2—3 kurvet sirgteelega.

Kesknädalal. 3—4 starti à 50—60 m, 1500 m tasa, 500 m kiirelt.

Neljapäeval. 3000 m tasa, 2—3 starti (nagu varem).

Reedel. 1500 m tasa, 2—3 starti kurvetega, 2000 m rahuliselt.

Laupäeval. Puhkus.

Pühapäeval. Esimene võistluspäev — 500 ja 5000 meetrit.

Esmaspäeval. Teine võistluspäev — 1500 ja 10.000 meetrit.

Kui võistlused on laupäeval ja pühapäeval, siis tuleb neljapäevane kava jätta teisel nädalal vahele ja võtta reedene, kuna reede jääb nüüd puhkepäevaks.

— Soome palliliidu aastakoosolekul valiti liidu esimeheks edasi ins. E. von Frenckell ja teiseks juhatusliikmeteks K. Soimio, ins. K. Karvonen, toimetaja B. Sjöström, T. Kosunen, ins. O. Nylund ja M. Jansson. Jalgpallis peab Soome tänava 6 maavõistlust: 2. juunil Eestiga, 16. juunil Rootsi, 18. juunil Norraga, augusti keskpaigas Lätiga, 6. okt. Taaniga ja 13. okt. Saksaga. Kaks neist maavõistlustest Eesti ja Lätiga — peetakse Helsingis, teised neli välismaal.

Nurmi tuli, nägi ja võitis.

Paavo Nurmi esimene esinemine tema nüüdsel Ameerika reisil oli 19. jaan. Brooklynis. Sisevõistlustel püstitas ta 3000 y jooksus uue maailmarekordi 7.43.4. Endine oli Ville Ritola nimel ajaga 7.44.2. Ameerika neeger Gus Moore oli Nurmi kannul, 2000 meetrini, kuid väsis siis ja sai lüüa ka Nurmi kaasmaalast Ove Andersenilt, kes Nurmi maha jäi 100 m.

Nurmi vaheajad olid 400 m 65 sek., 800 m 2.13, 1600 m 4.29 ja 2400 m 6.43. Kokku saavutas Nurmi sel jooksul kolm maailmarekordi, sest ta ajad ka 2500 m ja 1³/₅ miili kohta 6.58 ja 7.23.4 on uued maailmarekordid. Kõik kolm rekordi tuleb aga lugeda mitteametlikkudeks, kuna neid distantse ametlikus rekordide nimestikus ei registreerita.

Pealtvaatajad, keda oli 6000 ümber, võtsid Nurmi saavutused vastu vaimustusega. Nurmi järgmine võistlus on Bostonis.

Uued ping-pongi maailma-meistrid.

Budapestis peetud ping-pongi maailma-meistri võistlustel võitis üksikmängu meeste inglase Perry. Poolfinaalis lõi senise maailma-meistri Mechlovitsi õpilane Szabados oma meistri 5-setilises mängus kõige napimalt. Teises poolfinaalis võitis Perry oma kaasmaalase Haydoni hõlpsalt kolme setiga. Finaalis ilmutas Szabados väsimust matschist Mechlovitsiga (ja inglase võitis 15:21, 21:12, 22:20, 21:19).

Üksikmängus naistele oli pr. Mednyansky, Ungari, kindel kaitsja oma tiitlile. Ta on seni võitnud maailma-meistri võistlusel Londonis ja Stokholmis. Pr. Mednyansky võitis finaalis oma vastase kergelt 21:9, 21:15, 21:12.

Saksale õnnestus esimest korda koju viia üht ping-pongi maailma-meistritiitlit, nimelt naiste paarismängus. Prl. Metzger — pr. Ruster löid üleolevalt Austria kombinatsiooni pr. Wildam — pr. Flammi 21:1, 21:15, 21:12. Meeste ja sega paarimängus olid finalistideks ungarlased. Esimeses võitsid Braun-Szabados Bellak-Glanczi 21:15, 14, 13 ja teises — sega paarimängus prl. Gal-Bellak.

Meeskonna mängus läks võit Ungarile, teine oli Austria, kolmas Inglise ja neljas Läti. Üksikmängus lätlastel edu ei olnud.

HKV rahvusvah. maadlusvõistlustest

võttis osa 47 meest, nende seas O. Käpp, Kalev, kergekaalus ja A. Kusnets, Sport, keskkaalus.

A. Kusnets oli Edward Westerlundi vastu parteris paremusel, kuid viimasel minutil algas W. lõpurünnakut ja suutis Kusnetsi paisata matile, mille tõttu paremusvõit läks Westerlundile. O. Käpp heitis M. Iissa ajaga 6.08. Kusnets seljatas Teppo 4.35.

Võistluste teise päeva suurüllatus oli, et Käpp kaotas noorele Keinäsele oma võttest. Aega oli kulunud paar minutit. Käpp kaotus tundus nii uskumatuna, et kohtunikud ei teadnud alul, mida teha. Kusnets väänas Sireniuse seljali 6.06.

Võistluste kolmandal päeval seljatas Käpp Mäki 11.40 ja saavutas paremusvõidu Ahlforsilt. Lõputagajärjena platseerus Ahlfors esimesena ja Käpp kolmandana. Kõva matsch oli Kokkise ja Kusnetsi vahel, milles paremus sai olümpiavõitja. Kusnets platseerus neljandana. Võistlustel tähelepanu äratav oli Soome suure kergejõustiklase Kalle Järwise esinemine poolraskekaalu maadlejana.

Esimesed kiiruisutuse võistlused Tallinnas

olid pühapäeval staadionil peetud Kalevi omavalhised. Võistluste paremana uisutas A. Mitt 500 m 49,3 ja 5000 m 9.41,2.

— Helsingis HSK ja HL klubivõistlustel kiiruisutuses olid tagajärjed: 500 m: 1. Ovaska 47,9; 2. Bergholm 48,4; 3. Blomqvist 48,6. — 1500 m: 1. Blomqvist 2.33,0; 2. Bergström 2.37,8; 3. Ekman 2.40,1. — 5000 m: 1. Blomqvist 9.32,6; 2. Bergström 9.42,7; 3. Ekman 9.46,6. Võistluse võitis HSK 1319,90 punktiga HL-i 1325,58 p. vastu.

— Norras jooksis Ö. Daasnäs uue junioride maailmarekordi 500 m kiiruisutuses ajaga 44,6. Endine rek. oli 45,1.

Schveitsi talispordimängud Davosis.

Ballangrud võitis kiiruisutamises Thunbergi. Soomlaste suusavõidud. Hokis sakslased esimesed. Iluuisutuse euroopameister Schäfer.

Thunberg 42,8; Ballangrud 8.24,2.

Davosis nädal aega kestnud Schveitsi talimängud, mille kavas olid väljapaistval kohal kahe Euroopa esivõistlused, lõppesid täie eduga. Võistlejaid oli 9 alal kokku üle 200. Sündmusi jälgima oli sõitnud 60 ajakirjanikku.

Suusatuses puudusid norralased ja rootslased, kuid selle tasusid maailmarekorde annud kiiruisutuse võistlused.

Jäähokis võistles neli meeskonda, neist Euroopa kanadlased väljaspool võistlust. Kanadlaste arvesse võttes osutus paremaks meeskonnaks Saksa oma. Tagajärjed olid: Euroopa Canadians — Davos 2:1; Euroopa Canadians — Varssavi Akadeem. spordiklubi 6:1, Berliini Schlittschuhclub-Rissersee — Davos 2:0, Berl. Schlittschuhclub-Rissersee — Varssavi ASK 6:0, Berl. Schlittsch.-Rissersee — Euroopa Canadians 1:1.

Euroopa esivõistlused iluuisutuses meestele andsid tagajärgedena: 1. Schäfer, Austria; 2. dr. Gautschi, Schveits; 3. Wrede, Austria. Maailma-meister G. Grafström, Rootsi, viibis küll kohal, kuid ei võistelnud vähese treeningu tõttu. Rahvusvah. ilusõidu võistlused naistele võitis Brunner, Viin; teine Hornung, Viin; kolmas Flebbe, Berliin. Samased paarissõidu võistlused võitis Viini paar Scholz-Kaiser.

Suusatuses pühitsesid rootslaste ja norralaste puudumisel suuri võitused soomlased. 18 km suusatuses, millest osa võttis 24 võistlejat, olid tagajärjed: 1. M. Lappalainen, Soome, 1.19.28; 2. Ville Mattila, Soome, 1.23.10; 3. Esko Järvinen, Soome, 1.25.50; 4. V. Bussmann, Schveits, 1.27; 5. Joseph Nemecky, Tšehhoslovakkia, 1.28.09; 6. Paavo Nuotio, Soome, 1.28.19.

Suusahüpetes olid tagajärjed: 1. T. Kaufmann, Schveits, 17.639 p. (hüpete pikkus 52, 61 ja 52 m); 2. P. Nuotio, Soome, 17.444 p. (45, 60, 57); 3. D. Zogg, Schveits, 17.277 p. (50, 59 ja 57 m).

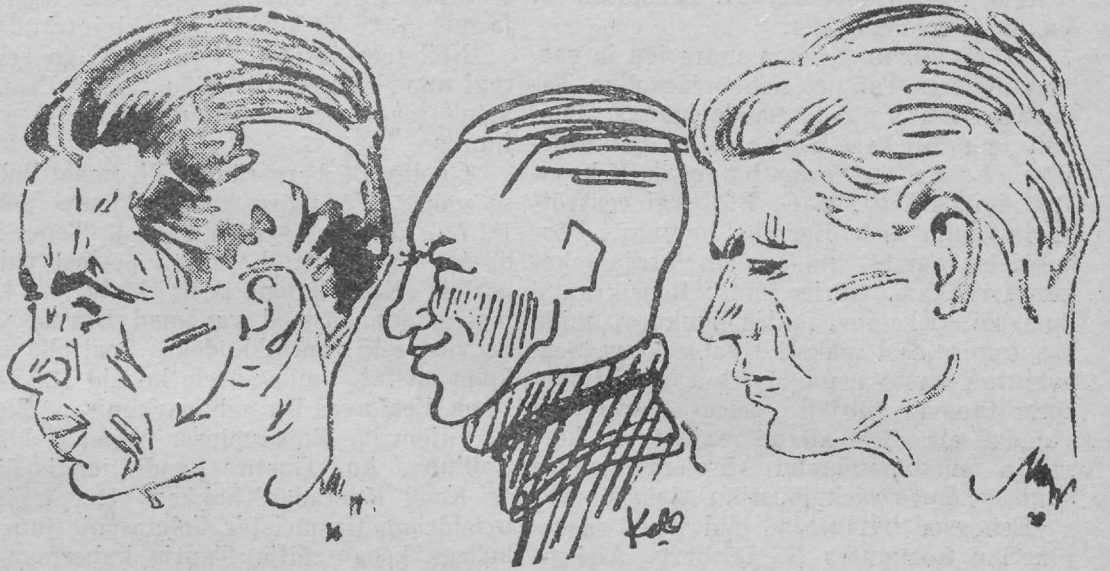
Kombineeritud suusatus (18 km ja hüpped) võitis P. Nuotio, Soome. Tasasel maal korraldatud propaganda suusatus 6,5 km andis tagajärgedena: 1. M. Lappalainen, Soome, 24.03; 2. Ville Mattila, Soome, 26.01; 3. E. Järvinen, Soome, 26.53; 4. Bussmann, Schveits, 27.22; 5. Venzi Vitale, Itaalia, 31.28.

Hiljem St. Moritzis korraldatud mäehüppe võistlused võitis P. Nuotio, Soome. Teiseks jäi schveitsl. T. Kaufmann, kes Davosis lõi Nuoti.

19. ja 20. jaan. peeti Davosis Schveitsi talivõistluste kavasse kuuluvana Euroopa esivõistlused kiiruisutuses. Alul oli teada tiitli kaitsja sooml. Claes Thunbergi osavõtt ja mees sõitis Davosi kohale, kus alustas harjutust. Hiljem ootamatult — pöördus Th. Helsingi tagasi. Teatati, et ta on saanud toidust mürgituse ja selle tõttu ei saa võistelda. Tõelikuks põhjuseks sellele ärasõidule võib pidada kokkuleppele mittejõudmist tasu küsimuses. Edasi valmistas Thunberg uue ootamatuse: sõitis äkitselt, ainult omaksete teadmisel — Helsingist uuesti Davosi, kuhu jõudis 1½ päeva enne esivõistluste algust.

Thunbergi uuesti kohale ilmumine tekitas hämmastust mitte ükski Davosis. Mäletada on, et 1925. a. Euroopa esivõistlustel St. Moritzis said norralased Larsen ja Olsen peksa austerlastel Polacsekilt, mille põhjuseks oli norralaste vähene harjumine mägiõhuga (1800 m üle merepinna). Polacsek aga oli koha peal harjutanud pikemat aega. Nüüd olid norralased saanud hulk aega enne Thunbergi ja arvati, et Thunbergi käsi käib samuti kui 1925. a. norralastel. 500 m-is sai Thunberg enesele paarimeheks oma kardetavama konkurendi Ivar Ballangrudi. Soomlane jätis norralase lõppeks mõned head meetrit maha ja selle tõttu võis juba oodata erilist aega. Siiski oli üllatuseks jäänud veel küllalt ruumi uue suursaavutuse kuulutamisel. Oli imelikku, et Thunberg, kes võitnud nii mõnedki olümpiamängud, maailma- ja euroopameistri võistlused, vast alles nüüd sai oma nimele maailmarekordi kuldseid numbrid. Tõsi, Thunbergi nimel on küll 1000 m-rekord, kuid mitte ühtki rekordi üldisemalt tarvitusel olevat neljal distantsil. Nüüd tuli ta sellega toime.

500 m algas hea ilma juures. Osavõtjaid oli 16. Saabumata jäi norralane Bernt Evensen.

Vasakul Paavo Nuotio, keskel Ivar Ballangrud, paremal Esko Järvinen.

Kellad näitasid Thunbergile 42,8—42,8—43,0. Tagajärg 42,8 oli siis uus hiiglerekord, mis 0,3 sek. parem Roald Larseni poolt läinud aastal püstitatud rekordist ja 0,2 parem Oscar Mathiseni hiljutisest professionaalse maailmarekordist. Tagajärjed olid: 1. Thunberg, Soome, 42,8 (uus m.-rekord); 2. Ballangrud, Norra ja Pedersen, Norra, 43,8; 4. Larsen, Norra, 44,0; 5. Scheer, Hollandi, 45,4; 6. Hooftman, Hollandi, 45,8; 7. Kauser, Ungari, 45,9; 8. Riedl, Austria, 46,2; 9. Kos, Hollandi, 46,3; 10. Moser, Austria, 46,6. Esimene schveitslane oli 14-nes ajaga 49,2.

5000 m oli Ballangrudi päralt, kes uisutas paaris holland. Hooftmaniga. Norralane jättis hollandlase maha 1½ ringi, kogu aja uisutades suureviisiliselt. Lõputagajärg oligi uus maailmarekord, 8.24,2. Endine oli norralase Harald Strömi, saavutatud 1922. a., ajaga 8.26,5. Thunberg uisutas koos norral. Pederseniga. Alul püsis Thunberg Ballangrudi tempos, kuid väsis ja jäi siis sellest tunduvalt maha. Ta tuli siiski teiseks ajaga 8.40,8. Tagajärjed: 1. Ballangrud, Norra, 8.24,2; 2. Thunberg, Soome, 8.40,8; 3. Scheer, Hollandi, 8.43,8; 4. Heyden, Hollandi, 8.44,9; 5. Polacsek, Austria, 8.50,4; 6. Larsen, 8.56,1; 7. Riedl, Austria, 8.57,5; 8. Eötvös, Ungari, 9.11,6; 9. Moser, Austria, 9.15,4; 10. Pedersen, Norra, 9.16,5.

Võistluste teine päev andis Thunberg - Ballangrudi kaksikvõistluse tulemuseks norralase lõpliku võidu. Punktide vahe jäi siiski sedavõrd väikeseks, et mehi võib pidada üksteisele võrdseteks. Teisel võistluste päeval ei sündinud enam rekorde. Jää oli halvem kui launäeval. Uus kahevõitlus Thunbergi ja Ballangrudi vahel on tuleval kuul Oslos, kus peetakse maailmameistri-võistlused.

Pakast oli pühapäeval 14 kraadi. 1500 m esimene start, milles olid paaris B. ja Th., ei õnnestunud. Mõlemad tormasid välja liig aegsalt ja kutsuti tagasi. Algiirius oli kõva Tempo pidamisel oleks tulnud tagajärjeks uue rekordina 2.14,5, kuid Thunberg väsis lõpul. Ajad tulid siiski hiilgavad: Th. 2.19 ja B. 2.20,2. Tagajärjed: 1. Thunberg, Soome, 2.19,0; 2. Ballangrud, Norra, 2.20,2; 3. Scheer, Hollandi ja Larsen, Norra, 2.22,9; 5. Pedersen, Norra, 2.25,9; 6. Heyden, Hollandi, 2.27,5; 7. Riedl, Austria, 2.27,6; 8. Eötvös, Ungari, 2.28,8; 9. Moser, Austria, 2.29,2; 10. Hooftman, Hollandi, 2.29,3.

Sellela 2. etapp otsustatud. Ballangrud oli kokkuvõttes juba küllaldaselt ees. 10.000 m läks selle tõttu rahulikus tempos. Mõlemad konkurendid olid jälle paaris. Algusest lõpuni juhtis Ballangrud. Tagajärjed: 1. Ballangrud, Norra, 17.43,4; 2. Thunberg, Soome, 17.53,9; 3. Larsen, Norra, 17.58,8; 4. Scheer, Hollandi, 18.09,6; 5. Heyden, Hollandi, 18.10,9; 6. Polacsek, Austria, 18.14,9; 7. Moser, Austria, 18.31,7; 8. Riedl,

Austria, 18.41,4; 9. Hooftman, Hollandi, 19.08,6; 10. Kos, Hollandi, 19.15,0.

Lõplikud tagajärjed: 1. Ballangrud, Norra, Euroopa-meister, 194,12 p.; 2. Thunberg, Soome, 194,90 p.; 3. Larsen, Norra, 199,18 p.; 4. Scheer, Hollandi, 199,89 p.; 5. Heyden, Hollandi, 202,90; 6. Riedl, Austria; 7. Polacsek, Austria; 8. Moser, Austria.

Hollandlased üllatasid neil võistlustel oma toreda uisutusega. Scheeri tagajärgede sari 45,4 — 2.29,9 — 8.43,8 — 18.09,6 kõneleb selget keelt mehe võimistest. Võib öelda, et Hollandi kiiruisutus on praegu uuestisünni ajajärgus. Soomlastel on kavatus Hollandi kiiruisutajaid kutsuda võistlema Helsingi.

— Johnny Weissmüller on saanud pakkumise kahelt filmiühingult ja hakkab filmiartistiks. Koos sellega läheb Johnny professionaalsiks. Weissmüller on vast kõigi aegade suurim kiirujuja. Olümpiamängudel on ta startinud kaks korda. Pariisis 1924. a. võitis ta kaks kuldmedalit ja Amsterdamis 1928. a. ühe. Peale selle ujus ta ka kaasa võitjaks tulnud teatemeeskonnas.

— Palju maksab üks punkt? Üks Lääne-Saksa spordiselts pakkus jalgpalli vahakohtunikule punktisüsteemis peetud meistrivõistluste matschi võidu puhul 100 Saksa marka (90 krooni ümber). Selle pakkumise eest diskvalifitseeriti kogu selts ühes esimehega eluksajaks liidust.

— Uus poksitäh. Pratsusmaal on uus poksiaatraksioon: Primo Carnera, kelle võimised poksijana on küll vähem vaatamisvääriks kui tema hiiglakasv, mis on 2,05 m ja 112 kg raskuse kehakaal. Üks Pariisi tuntud lokaal on Carnera ametisse palganud „elusa söögireklaamina“. Iga päev sööb Carnera seal lõunat ja teised sööjad võivad imestada, kuidas mees neelab pooltoinat schnitsleid ja paar kilo aiavilja.

— Kongsbergis, Norras, peetud kiiruisutuse võistlustel olid paremad tagajärjed: 500 m Staxrud 44,6; 1500 m Staxrud 2.26; 5.000 m Mjelde 8.45,8 ja 10.000 m Staxrud 18.22,5.

— Kalevi B jääpalli meeskond võitis pühapäeval ÜENÜTO 2:0 (2:0). Kalevi meeskonnas mängis tsentralfina töölissportlane Elmar Rähn. Tema tagasitulek üldliikumisesse on praegu veel selgusetu.

— Leedus on võimude poolt kõikidele seltsidele tehtud teatavaks, et seltsi liikmeteks ei tohi olla isikuid alla 21 aasta. Üliõpilased võivad liikmeteks olla ainult üliõpilaste organisatsioonides. Seltside põhikirjad tulid vastavalt parandada 15. jaanuariks. Et tähendatud käsk valusalt puudutab meie spordiseltsisid, on läbirääkimisi peetud võimudega, kuid need ei ole annud mingit tagajärge.

Eesti raskejõustiku algaegadelt

T. Viedemanni mälestusfest.

Tõnis Ervin oli pannud Tallinnas vägevalt liikuma raskejõustiku lained. Varsti tõid need lained esile uusi suurusid, kellest osa on võitnud endale jäädava koha maailma raskejõustiku ajaloos. Neist meestest on eestkätt nimetada: G. Bösberg, G. Vain, J. Kalla, G. Lurich, A. Aberg, G. Hackenschmidt, A. Höppener, A. Kanastik, G. Vaher ja tosinad teisi.

Tõnis Ervin sai oma suure jõu ja vastupidavusega Tallinna noorte ideaaliks. Tema vääriliseks püüdis saada igauks, üksikult ja mitmekesi koos alustati harjutustega. Esimene suurem harjutajate koonduks sigines 1891. a. G. Bösbergi eestvõtetel ja juhatusel. Esmalt harjutati Bösbergi eluruumes, kui aga harjutajaid kogunes rohkem, üüriti Suure Roosikrantsi tänavale Aleksejevi majja puukuur, mille kasutamise eest maksti 1 rubla kuus. Seal harjutati aasta aega. 1892. a. üüriti Maaneesi tänaval tühjalt seisev laevaseltsi „Linda“ ait. See ait oli maja teisel korral ja on omandanud võrdlemisi suure kuulsuse meie raskejõustiku ajaloos.

Esimesed harjutajad olid selles raskejõustiku koonduses G. Bösberg, Aleksejev, A. Klumberg, G. Vain, L. Tõnson, E. Israel, G. Lintrop, A. Andruschkievitsch, G. Lurich ja veel mitmed teised. Selle koondusega pandi Eesti raskejõustikule nurgakivi. G. Bösbergi, kes oli ettevõtte hing ja juht, võib nimetada õigusega Eesti raskejõustiku isaks.

Tõsteharjutused muutusid aeg-ajalt arvukamateks ja huvitavamateks, samuti täiendati kord-korralt ka tõsteabinõusid. Tõsteti ühe käega ja kahe käega, suruti ja rebiti, võttes eeskujuks Saksa süsteemi. Tõsteti ka selili maas olles ja mitmeti teisiti. Harjutuste tulu tuli nähtavale peagi. Mehed hakkasid paistma silma ka Venemaa raskejõustiku isale dr. Krajevskile, kel oli oma korteris, Peterburis, sisse seatud eeskujuline raskejõustiku kabinett. Dr. Krajevski ukseid olid alati avatud atletidele, tulid need kust maailmakaarest tahes. Kõigile andis ta nõu ja juhatus, ergutades auhindade ja kuulsate jõumeeste piltide annetamisega, kuid toetades ka rahaliselt.

Ka meie raskejõustiku harrastajad pöördusid sageli dr. Krajevski poole, et talle oma võimeid näidata ja temalt juhatus vastu saada. Esimesena käis dr. Krajevski juures G. Bösberg, kes oma tõstete eest omandas temalt jõumeeste pilte ja diplome. G. Bösbergi järgmistena käisid dr. Krajevski juures A. Andruschkievitsch, G. Vain, G. Lurich, G. Hackenschmidt, J. Kalla ja veel mitmed teised.

Maadlusele pand Tallinna mehed alul vähe rõhku. See ala oli neile veel vähe tuntud ja keeruline. Õpetada ei osanud seda ka keegi. Kui maadeldi, siis ainult Eesti või jällegi Helveetsia moodi. Viimase võistlusviisi juures tarvitati kahe sanga laiuid, mis ümber kõhu seoti. Sangaest hoiti kinni ja püüti vastast väänata maha. Võitjaks loeti see, kes oma vastase surus kahele õlale, ilma et oleks lasknud käsi lahti sangadest. Kui üks vastane oli kolm korda lasknud käe sanga küljest lahti, oli ta kaotaja. Eesti algajad jõumehed omandasid Helveetsia võõrvõistluse kohe suure kuulsuse. Eriti väljapaistev oli J. Kalla, keda keegi ei ole sel alal pannud maha.

Tuleb kahetseda, et olen oma mälestuste kogumisega jäänud hiljaks. Seda oleks tarvis olnud teha mõni aasta varem, kui elasid veel meie raskejõustiku teerajajad G. Bösberg ja A. Klumberg. Kogu oleks kujunenud siis märksa rikkamaks, eriti tõstete suhtes. Sel ajal olj haruldasi tõstesaavutusi, mida keegi ei mäleta enam ja mis ei ole ka kuskile üles kirjutatud.

Neil teerajajatel oli ja jääb aga selletagi aupaik Eesti raskejõustikku. Peatun mõne reaga nende väljapaistvate meeste juures.

Gustav Bösberg sündis Virumaal Palmse vallas, Võsupära külas, Päisma peres 1867. a. 7. jaanuarikuu päeval. Tema isa oli talukoha rentnik, ameti poolest nahaparkal. Kui esimene poeg Gustav oli kolme-aastane, asusid vanemad Karula valda vesiveski rentnikkudeks. Seal olid nad kolm aastat, mille järele kolisid Rakvere linna. Seal avas isa nahaparkimise töökoja ja hiljem ka lihakaupluse. Viimaks koliti Tallinna, kus Gustav pandi linnakooli.

Kooli lõpetades hakkas ta õppima maaldriimetit meister Johanson juures, kellega koos sõitis Tauria kubermangu. 1888. a. tuli Bösberg sealt Tallinna liisku võtma. Väeteenistusse ei võetud teda aga kui esimest poega. Bösberg ei pöördunud enam Venemaale tagasi, vaid hakkas Tallinnas rahukohtuniku juures kirjutajaks. Siin algasidki ta raskustõstete harjutused, alguses üksinda, pärast mitmekesi.

1895. a. jättis Bösberg siiski Tallinna jumalaga ja sõitis Peterburi, andes oma raskejõustiklaste koonduse, mis nüüd töötas Tallinna jõustiku klubi nime all, Andruschkievitschi hooleks. Peterburis hakkas Bösberg ühes Lurichiga esinema elukutselise jõumehena. Bösbergi varjunimi oli Kägardi (kägard), Lurichi varjunimi — Logardi (logard). Hiljem hakkas Bösberg ühes Kallaga sõitma mööda Venemaa tsirkusi vennaste Slobinite nime all. Oma

R. Kuura Helsingis kolmas.

Helsingi uus spordiselts Jukolan Pojat korraldas rahvusvahelised poksivõistlused, kus esinesid välismaalastest rootsl. Rolf Gustafsson ja Ragnar Ericksson ja eestlane Roman Kuura.

Kuural oli poolraskekaalus esimeseks vastaseks Kaivanto. Kuura oli kohati ülekaalus, kuid kohtunik märkis kolm tema lööki liig madalatena ja kõrvaldas ta võistlusest. S. Urheilulehti tähendab, et see otsus oli asjatu, kuna võistlus oli nii kui nii juba lõppemas.

Järgmiseks kohtas Kuura Salmisega, keda ta võitis hõlpsasti. Kuna Ström võitis ülekaalukalt Kuura võitjat Kaivantot, tuli Ström esimeseks. Kaivanto teiseks ja Kuura kolmandaks.

Suurejooneline tehnikapoksija oli R. Gustafsson, kes klass teistest kõrgemal seisest võitis kergekaalu. Teine rootslane Ericksson, kes Rootsi paremaid keskkaa-

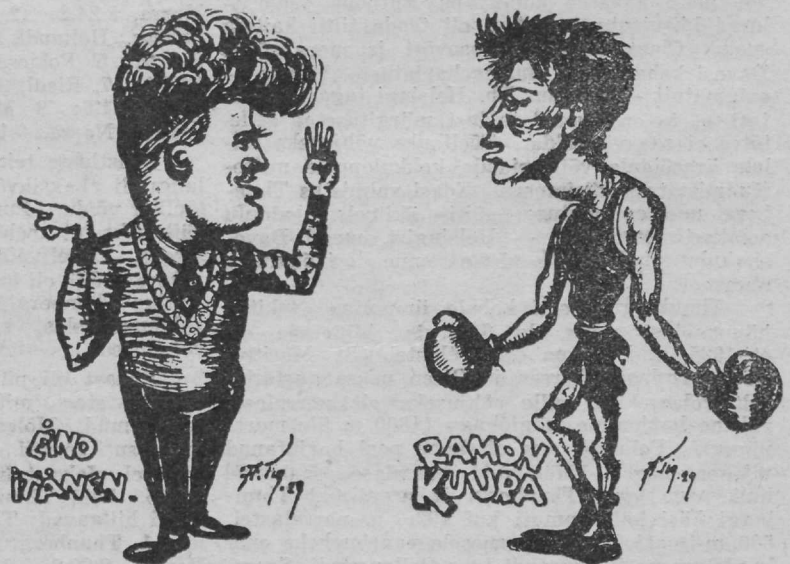
tõstenumbritega teenisid nad suurt kiitust, kuni Bösberg oli sunnitud haiguse tõttu loobuma jõumehekutsest. Ta astus Singer ja Ko ärisse usaldusmehena ametisse, teenides seal kümme aastat.

1899. a., kui Peterburis tärkas ellu esimene Eesti jõustikuühing, millele 1900. a. pandi nimeks Kalev, asus ka Bösberg seal tegevusse noorte juhatajana. Ta oli nii seltsi juhatus kui harjutustoimkonna liige, samuti oli ta ka Peterburii Eesti noorsooühingu spordiosakonna liige, tõsteja maadlusõpetaja.

Peterburist lahkus ta 1919. a. 1. mail ühes mitme teise Eesti tegelasega ja oma abikaasaga. Ta põgenes üle soode ja rabade Soome. Teel külmetas ta ja jäi põdemä. Jõudes Eestisse, asus ta alul raudteele raamatupidaja abilise ametisse, hiljem oli ta riigikassa kontrolöriks, mis kohale jäi kuni surmani. G. Bösberg võttis ka Tallinnas veel spordiliikumise osa ja avaldas E. Spordilehes artikleid „Vana“ varjunime all, mis olid eriti tuumakad filosoofilise värvinguga. G. Bösberg suri Tallinnas 5. juunil 1922. a. Ta leinarong oli pikk ja haul räägiti südamlikke sõnu.

Pealuu tugevust, paksust, ei peeta harilikult intelligenti tunnuseks, kuid Bösberg, kes oli võrdlemisi haruldaste vaimuannetega inimene, omas pealuu, millele tugevuse poolest ei saa ükski neeger vastu. Ka arstiilmal oli ta selle omadusega äratanud tähelepanu.

Noormehena laeval töötades Mustal merel kukkunud talle laevariiumis õnnetul kombel tõstevinna mõne puuda raskune hakk pähe. Iga teise pea oleks olnud silmapilkselt löma, kuid Bösberg oli ainult vähe aega uimane ja jätkas siis jälle tööd. Tallinnas olevat ta kihlveol joosnud mõnedki toauksed peaga puruks. Kord sattunud ta Kaukasuses röövlite küüsi. Need kukkunud Bösbergi peksma kaigastega pähe, kuid nähes, et see ei tee selle peale tige-dat nägu — malgad aina murdunud nagu pilpad — sülitanud mehed ja jooksnud risti ette lüües minema.

Karikaturist on jäädvustanud situatsiooni, kus Kuura saab kolmanda märkuse ja kaotuse.

lus, kaotas üllatuslikult noorele Lutzmanile. Esimesel roundil oli Ericksson kaheksani põrandal ja kolmandal roundil andis ta alla, jäädes ilma auhinna.

Kergekeskkaalus võitis Hellström visa võistluse järele Kallise. Soomes on sigenud õige rohkesti noori lubavaid poksijaid.

VOIDUST KAOTUSENI ON VAID SAMM.

Foto H. Mikas.

Maavõistluse käik.

Maavõistluse eelõhtul tuiskas halastamatult ja R. Saulmann, minnes soomlastega Estoniast Mozart'i „Don Juani“ etenduselt „Rooma“, oli päris lootusetu maavõistluse õnnestumise kohta.

Järgnev hommik 20. jaan. oli aga haruldase ilmaga. Ainult 6° külma ja isegi päikest. Maavõistluse kui ettevõtte kordaminek oli nüüd juba kindlalt taskus. Rahvast kogunes võistlusele päris hoogsalt ja tänavuse talihooaja võistluste pealtvaatajate rekord püstitati ladusasti. Spordi, nüüd ametlikult Greifi, välja kuulus kitsaste oli hümnide kõlamilisel ummistatud pääsetähtede ostjatest. Kokku garneerisid pealtvaatajad, keda oli 1000-de ümber, tiheda musta viiruna päikese kiirtes sillerduva jäävälja.

Algusega oldi täpne ja meesk. kaptenid Biaudet ja Paal sooritasid kähku vastastikuse käepigistuse. Algvilest peale läks võistlus lahti tempoga, mille kuumus süvisel ajal oleks olnud isearanis tunduv. Hokiklubi dressis liiklev kodumaine meeskond ei näinud palju hoolivat sellest renommeest, mida soomlased kuulsate jääpallimeestena oma tulekuga meile eriti meelde olid tuletanud. Juba esimese minuti järel on ps. Silberg läbi, kuid mehe stoppab vb. ja asi annab 1. korneri Eestile. Selle toimetamine läheb määruste kohaselt vast kolmandal kordamisel. Korneri tõrjumisele järgneb uus pealetung vä. Freibergi löögiga ja siis pääsevad esile hõimud. Vb. Saueri käefouli tõttu antud vabalöögi püüab vv. Laurberg oma esimese tööna.

Seniseid pealetunge võis hinnata juhuslikudena, kuid 4. min. on p. Seegner läbi tunginud ja vs. Jöers teeb lähilöögi, mille pihku saab vv. Holmberg. Ataak oli uueks kinnituseks, et soomlaste traatpuuri vallutamine ei olegi nii võimatu. See „äratundmine“ paneb kihama publiku meeli. Meie meeskond hoiab edasi oma käes pealetungi ja 5. min. annab teise korneri, millele järgneb kohe kolmas. Soomlaste vastupealetungi ehitab üles nende th. Allén, kes juba oma kogult välja paistev. Tagajärjekusele sihtivalt söödab ta poolristi pä-le, kes asub tulisele läbimineku. Sauer jääb talle kohe selja taha, kuid pb. Karm ruttab hädaohust kannustatuna kiirelt kohale ja klaarib olukorra julge pealeminekuga.

7. min. saadab vä. Freiberg oma sööduga pealetungile ff. Paali. Mees satub driblingul väravast kõrvale ja positsioon ei luba enam head lööki. Soomlaste järjekorralised esiletulekud tõrjutakse enne ilmsel hädaohu tekkimist ja 9. min. on uus meie pealetung. Edurivi on kuhjunud tsentrisse ja värava eest kõrvale juhitud nõõrpall satub vasakule, kuid seal on kogu tiib meestest lage. Soome th. kasutab olukorra ja tema sööduga avaneerib ps. kõige järsumalt. Nüüd on soomlastel võimalus minna juhtimisele, kuid lähilööki läheb mööda. Ps. Silberg teeb möödalöögi, kuid minut hiljem viib sama mees

Eesti juhtimisele 1:0.

Mees oli kaldunud vasakule, kus palli sai oudi sisselöögist, stoppab käega, löök ja pall oli võrgus. Lööja positsioon ei olnud soodus: 4 meetrit väravast, kuid ainult 2 m oudi liinist. See 11. minuti sündmus tekitab rõõmupurskeid. Eesti esimene jääpalli värav Soomele!! Maavõistluste bilanss on sellega mitte enam 26:0, vaid 26:1.

See meie esialgne edu ei näi soomlastelt maha raputavat nende flegmatsust. 17. min. on Jöers läbi, kuid ofsaidi vile peatab mehe. 18. min. lõpeb Soome vs. aktsioon 1. korneriga Soomele. Sauer teeb värava ees fouli, kuid kardetav vabalööki lõpeb oudiga. 20. min. on p. Seegner täiel sõidul kui talle selja tagant tehakse foul. 24. min. on Paali sõit tekitamas teist väravat, kuid kaks soomlast jõuavad vastu ülimal ajal.

Vh. Rio teeb omal käel pikema pealetungi, milles rohkelt jäähoki laadi. Tema tsenderdusest teeb Paal teinava löögi väravale, kuid vv. läheb korda seda pareerida jalaga väravannurgast.

26. min. tuleb

esimene viigiseis,

ja seda päris labase igapäevalikkusega. Värav oli vabalöögi järelus.

27. min. on 4. korner E. heaks. Paali löök läheb üle värava. 31. min. jätkab Jöers saadud püüstõutu hea viivitamatu löögiga väravale, kuid poolmeerit mööda. Järgmise läbimineku teeb Paal, kuid talle tehakse foul. 38. min. vahetavad palli edasi-tagasi Paal - Seegner - Paal ja

Üleval: Eesti meeskond. Vahekohtunik Röks, Seegner, Jöers, Laurberg, Freiberg, Pinkovski, Paal, Silberg, Sauer. Põlvitavad: Tomingas, Rio ja Karm.

All: Soome meeskond. Allén, Sundqvist, Aström, Hällström, Holmberg, Stordell, Salmi, Relander, Biaudet, Knuutinen, Tuhkunen

viimane sähvatab, kuid selgi korral jäi puudu tabavusest. 39 min. kannatab Seegner fouli all. Vabalöögi palli hangivad soomlased oma kätte ja nende pä. ilmub viirastusliku kiirusega meie värava ette. Selle lõpuks on siiski ainult lihtne out. 41. min. on 5. korner Eestile ja leidunud võimalused lõpevad 6. korneriga. Jälle raiutakse ja raiutakse keppidega jääle ja pallile, kuni pall meeste tihnikust lõppeks läbi pääseb — outi.

Poolaja vileks on väravaid 1:1, nurgalöögid 6:1 Eestile.

Teine poolaeg tekitab kohe alul hurraa-meelolu, sest

Eesti läheb uuesti juhtimisele.

Väravameistriks on 4. minutil lähedalt paarilt meetrit tehtud kõva löögiga vs. Jöers. 6. min. püüab vv. Laurberg hästi ja hoiab sellega ära viigi. 8. min. salvab Soome väravat löögiga Paal ja vv. Holmberg pillab kera. Kohale kihutab Jöers, kuid ei jõua teha kordamislööki. Jöers on pallist poolmeetrit eemal, kui Holmbergil pall on uuesti peos. 9. min. on pall jälle Soome võrgus, kuid selle tähenduse tühistab ofsaidivile. 10. min. annab meile korneri, kuid ka see jääb kornerite pikast reast tulutuks. Soomlased on oma kehadega vooderdanud värava täiesti.

11. min. on

põrdepunkt maavõistlusele.

Vb. Sauer lahkub väljalt ja tema minekuga nõrgestunud kaitse ei suuda soomlasi pidada ja lüüakse 2:2. Sellele järgneb viivitamatult juba 3:2 Soome heaks.

Väljale tuleb Saueri kohale Ildane (Sport). 16. min. püüab Laurberg kaks lähedat lööki. 20. min. on 8. korner Eestile hea schansiga. 25. min. on võimalustega meesteks ääred Freiberg ja Seegner. Soome värava ette tekib meeste hun-

nik. Rabelemist saadab vaatajate kära kuni olukorra selgumiseni. 40. min. tuleb 4:2 ja 46. min. 5:2. Soomlane läks Ildanest läbi, tungis oudiliini ja söötis tagasi, kust pall püüdatult väravasse löödi

Resultaat: Soome võit 5:2 (1:1). Nurgalööke 8:1 (6:1) Eestile.

Koosseisud maavõistlusel olid:

Soome: Holmberg (JFK); Knuutinen (HJK) — Biaudet (KJF); Tuhkunen (HJK) — Allén (HJK) — Relander (KJF); Sundqvist (JFK) — Hällström (HJK) — Salmi (JFK) — Aström (JFK) — Stordell (HPS).

Eesti: Laurberg (Sport); Karm (Sport) — Sauer (Hokiklubi); Pinkovski (Hokiklubi) — Tomingas (Hokikl.) — Rio (Sport); Seegner (Sport) — Silberg (Sport) — Paal (Sport) — Jöers 2 (Kalev) — P. Freiberg (Hokiklubi).

Soome meeskonnast on ainult kaks varemalt mänginud maavõistlustel ja seda Eesti vastu. 1928. a. 0:22-st võttis osa ph. Tuhkunen ja 0:4-st vb. Biaudet.

Eesti meeskonnas mängisid esimest korda ph. Pinkovski, vh. Rio ja vb. Ildane. Koosseisust, kes sai 0:22, oli Eesti meeskonnas ainsana väljal H. Paal.

Eesti-Soome kolmanda jääpalli maavõistluse resultaat 2:5 on meie parem saavutus Eesti-Soome jääpalli noortes suhetes ja selle juures vast meie parem jääpalli saavutus üldse. Läänud-aastane võit 7:4 Läti vastu ei ole kuigi hiilgav ja teine — 1923. a. Helsingis saavutatud võit Saksa üle 10:0 veel vähem. Ei saa jätta märkimata, et see Saksa meeskond oli enam vanahärradest

Maavõistluse kriitika ja killud.

5. lhk. järg.

koosnenud huvireisijate trupp, kes siis elus vast esimest korda mängis bandyt. Ja sellele võidule Saksa üle tuligi ju järgmisel päeval järjena 0:22 Soomelt.

Meie jääpall näib praegu progresseerununa, kuid selle juures ei saa unustada jällegi ühte väga olulist asja — nimelt ei mänginud pühapäeval Eesti vastu Soome parim koosseis. See oli Soome keskmise kvaliteediga koondus, keda võiks nimetada Soome kolmandaks garnituuriks. Samal maavõistluse päeval peeti Helsingis Viiburi-Helsingi linnavõistlus ja sellel olid mõlema poole meeskonnad kindlasti tugevamad nendest 14-nest mehest, kes laupäeval Tallinna tulid „Vellamol“ ja siit esmaspäeval lahkusid „Nordlandil“.

Pühapäeval ei jätnud soomlased seda muljet kiiretempolisest mängust, mis mees 1923. aastast, mil Soomet Tallinnas esindas Kiffeni klubi meeskond. Nüüdne Soome meeskond oli küll tunduvalt ühtlasem meie meeskonnast, kuid meie meeskonnale jäi selle juures küllalt võimalusi teravateks läbimurreteks ja löökideks, mis paremal õnnel oleks võinud anda mõne värava veel meie heaks.

Soomlaste mängus oli palju rohkem teadlikkust, mida meie meeskonnas pidi tasa tegema hoogsus. See ei pidanud lõpuni vastu ja tulemuseks oli soomlaste võit ka sel korral. Usutav on, et teisel poolajal tulnud vahejuhtumiseta resultaat meie oleks võinud jääda paremaks, kuid kokkuvõetult olid soomlased siiski vast kahe värava võrra küll paremad.

Kaitse soomlastel, esimesena pb., oli välja paistvalt tugev ja jättis meie forwardidele väga vähe mahti täiesti kindlaks löömiseks väravale. Holmberg väravas, kes samal kohal mänginud ka Soome jalgpalli liidumeeskonnas, täitis selle, mis kaitsepaar puudu jättis.

Poolkaitsest oli paremaks th.

Foulide tegemise poolest paistis silma v. h. Edurivi olid ääred terava otsetungiga väravale. Keskkolmiku parematena on nimetada vs. ja tf.

Eesti meeskonna tugevam osa oli kaitse, kes esimesel poolajal oma tööga tuli toime hästi. Karm oli Saueril rohkelt kindlam ja seda nii löögis kui taktikas. Saueri asemel hiljem mängu tulnud Idlane oli siiski nõrgem eelmisest. Mitte ükski meie meeskonna parim poolkaitseja, vaid ka suurim üllatus kogu meeskonna kohta oli väike Rio vasakhalfina. Rio ilmutas head jääpallimehe talenti ja õiendas asju hea võimega, ilma et ta selle juures oleks olnud isekas ja mängu üldiselt rikkuv. Rio kohta võiks öelda, et ta oleks meil jäähoki sisseadmisel üks selle moodsama mängu paremaid mehi. Tomingas tsentralfina tegi küllalt tööd, kuid ei ole kahtlust, et Paal teda sellel kohal oleks ületanud.

Edurivi esimene mees oli Paal, kuigi otsekohese tagajärjeta. Ta viis edurivi paiguti päris hästi edasi. Edurivi nõrgemaks tiivaks oli vasakpoolne, kus Jõers võõral kohal end ei tundnud hästi. Küllalt rahuldav ei olnud ka Freiberg. Heaks tiivameheks oli Seegner, kel on hoo, mis kuidagi meele tuletab üprausi jalgpallimehena, kuid muidugi palju enam kultiveeritud ja vaimukamal kujul.

Lõppeks: resultaat 2:5 oleks olnud rahuldav kui küsida „mis“ ja mitte „kuidas“. Arvamiste kogumisel võistluse eel oleks vast suur enamus heal meelele leppinud 2:5-ga, kuid hiliem, kus võit tundus käes olevat ja siis see Saueri minekuga untsu läks, tuli juure mitte nii hõlpsalt lepitatavat rahuldamatust.

Jääpalli väravatel puudub see pommeffekt, mis on omane jalgpalli väravatele. Liiklemine (kuni 40 km kiirus tunnis) on jääpallis paiguti nauditavam kui väravate löömine. Kiire liikumisega ühenduses on, et jääpallis ofsaidid tihti jäävad tähelepanemata, seda eriti publiku poolt. Vahekohtunik, kes ka uiskudel, ei tohiks aga ofsaiibi pattusid oma hingele lasta koguneda. Vahekohtunik V. Rõksi (Kalev) klassi ilmutab asjajolu, et maavõistlusel löödud väravatest oli ligi 50 prots. tehtud ofsaidist, milles oleme soomlastega täiesti ühel arvamisel. Ofsaidi väravad olid meie mõlemad ja Soome neljas.

N. n. Saueri vahejuhtumus oli maavõistluse maotum osa. Vb. Sauer läks teisel poolajal meie

võiduseisul 2:1 sügavale vastaspoolele outi välja lööma, sai märkuse meesk.-kapten Paalilt ja lahkus väljalt. Tema äraolekul löid soomlased kaks väravat.

Sauer kõneleb, et Paal käskis temal lahkuda. Paal ise ütleb, et tema näidanud mehele backi kohta ja muud midagi. Näib küll, et Paal tõelikult rohkem ütles, kuid igal juhul ei oleks Saueril tulnud lahkuda enne varamehe täielikku valmisolekut asemele astumiseks.

On ka mehi, kes kogu juhtumuses Saueril mingit süüdi ei leia. Joh. Villemson ütleb: Nii hästi kui mehed mängisid, nii halb oli üldjuhtatus. Viimase all mõistan talispordiliidu esimeest ja meeskonna-kapteni, kes oma käsklusega viisid korra meeskonnas segadusse, mis meil võidu seisul tõi kaks kaotusväravat.

Arvamised.

R. Saulmann, talispordiliidu esimees: Kahjatsen, et meeskonnaga ei saadud väljale minna koosseisus, nagu soov oli. Ootamatusena tuli, et E. Tipner käevigastuse tõttu pidi asjast jääma eemale. Maavõistlusel endal oli mittevedamise esimeseks pauguks ps. Silbergi haruldane löök, mis oli soomlaste väravavahile täiesti püüdmatu, kuid õnneks hõimudele trehvas post-i. Selle löögi õnnestumine oleks meie meeskonnale annud murdmatu võitlusvaimu. Kokkuvõttes näitasid mehed end paremat. Kahjuks tegi Sauer vea, mida ei oleks lubanud ükski meesk.-kapten. Saueri teguviis peaks olema karistusväärne. Mängule oleks enam vastanud tasavägine resultaat ja Tipneri kaasamängul oleks meie võitnud. Meie meeskonna paremad olid Rio, Seegner ja oma hoo ja liikuvusega Silberg. Soomlastest oli väljapaistvam tsentralf. Vahekohtunik oli nõrgavõitu. Meie teine ja soomlaste neljas värav olid löödud ofsaidist.

H. Paal, meesk.-kapten: Maavõistluse resultaat tuleb vaadata kui taktikalist kaotust. Esimeene poolega oli hea, kuid teisel poolajal kaotas meeskond pea. Soomlaste paremad mehed olid vs. ja pb. Maavõistluseks Lätiga tuleks meeskonna koostamine anda v.-s. Spordi kätte.

E. Tipner täitis maavõistlusel seekord liinikohtuniku ametit. Võistluse kohta kõneles ta: Resultaat on liig suur. Paras oleks olnud 3:2. Soomlased olid kindlamad väljamängus. Arvan, et soomlased imestavad õigelt meie rohkete edasijõudmist jääpallis. Saueri vahejuhtumuse kohta tuleks tähendada, et Saueril ei ole küllalt kamraadlikkust, mille arvel võib panna ta järele tehtud koha tühjaksjätmine.

Ps.K. Silberg: Pidasin soomlaste paremaks kui nad seda olid tõelikult. Kohutas ikka see teadmine kaksikümneks: nullist. Seisu 2:1 juures meie heaks võis juba loota, et võitjana lähkub väljalt meie meeskond ja mitte vastupidi.

Pä. H. Seegneril oli pühapäevane maavõistlus teiseks korra, mil ta esines jääpalli rahvusmeeskonnas. Poiss on praegu 21-aastane ja ilmutas arvamises võistluse kohta oma pettumust soomlastest. „Esimest korda nägin Soome jääpallimehi 1923. a. teise maavõistluse ajal (0:4). See oli kuue aasta eest. Olin siis päris nooruke ja vaatasin võistlust üle püüdes, nii et mul sellest võistlusest on säilinud ainult ebamäärane mälestus. Nüüdset võistlust oleks pidanud kindel olma viik.“

Pb. F. Karm: Võit ja kaotus vaheldusid pöörase kiirusega. Kihvtima mehena vastase forwarditest tundus mulle vasaksisemine.

O. Üpraus, „maailmakuulus jalgpallimees“, on tähtis persoon ka jääpallis. Seba vähemalt mineviku kohta. Teise maavõistluse Soome vastu teer ta kaasa halfina. Esimesel maavõistlusel (ikka see 22:0) oli „Oss“ varameheks. Nüüdse maavõistluse järel kõneles ta: „Nägin ise 22:0-i ja see oli palju hullem kui tänane. Arvasin, et nüüd löövad ikka kümme tükki ära. „Kahekümneliselt“ nad ju enam kardetavad ei ole. Enne surma loodan veel näha, kui korra soomlaste jääpallis võidetakse. 22:0-i tasategemist ma ise küll vast ei näe, see jääb vaatamiseks mu poegadele.“ Et „Ossil“ praegu veel ühtki poega ei ole, siis võtab see 22:0-i tasumise kättejõudmine veel küllalt aega.

Soomelaste väravakütid maavõistlusel olid: nr. 1 vs. Åström, nr. 2 ja 3 tf. Salmi, nr. 4 ps. Hällström ja nr. 5 vs. Åström.

Eesti on pidanud 6 jääpalli maavõistlust. Nende tagajärjed:

Eesti—Saksa 10:0
Eesti—Soome 0:22
Eesti—Soome 0:4
Eesti—Läti 3:5
Eesti—Läti 7:4
Eesti—Soome 2:5

Kõik kuus maavõistlust on ainsana kaasa teinud H. Paal.

Hümnid meeskondade ilmumisel väljale tõi kuuldavale grammofon valjuhääldajate kaudu. See on v.-s. Spordil uus sisseseade, mida maavõistluse järel avanes võimalus näha.

Sisseseade maksab 1000 krooni ümber ja laste end kasutada rea aastaid. Võrdluseks on tuua, et „plekkmuusika“ kulud liuväljal ühe hooaja kohta olid v.-s. Spordil 1.400 kr., seega enam veel kui nüüdne sisseseade mitmeks aastaks. Pealegi mängis orkester 5 korda nädalas, nüüd on muusikat valjuhääldajate kaudu aga iga õhtul. Nüüdsega on Sport läbi viinud muusika „elektrofitseerimise“, kuna varemalt orkester mängis peamiselt „külmarohu“ jõul. Maavõistluse ajal anti mitmesugust muusikat, jazz-bandi foke ja Havai gitarride-valsse. Eesti esimese värava järel tuli valjuhääldajatest kuuldavale „Kaera-Jaan“.

Meeskonna dressiks meil olid Hokiklubi valged rohelistega kanditud sviitrid. Jääpalli rahvusmeeskonnal puudub seni oma eridress ja seepärast oli tarvitatud Hokiklubi oma, mis neutraalsem kahe otsekohesema rivaali Spordi ja Kalevi vahel. Siiski oleks võidud sviitritele panna ka rahvuslipu.

Püksid olid meie mängijatel enamasti säärastega, soomlastel selle vastu harilikud pikad püksid helesinise rahvuslippudega särkide juure. Meie meeskonnal enamikus „sonid“ peas, soomlastel tumesinised poolnorra-mütsid. JFK mehed kandsid veel lisaks neil mütsidel oma märki — n. n. timpsaia-tähte.

Kiire üleminek võidult kaotusele oli maavõistluse kõige imetletavam metamorfoos, mis oma järva viisiga tahtis tunduda otse uskumatu. Et see imelik võis olla ka soomlasele, näitab järgmine lugu: Soome vs. läks meie võiduseisu 2:1 juures garderoobi „nina nuuskama“ ja ainult minut hiljem tagasi tulles öeldi talle juhitud muudatusena, et nüüd on juba Soome ees 3:2. Mehe pikk imestav „ooo“ tahtis olla kinnituseks maailma asjade imelikkusele.

Pealtvaatajaid maavõistlusel oli 1000-nde ümber üldsissetulekuga 677 krooni. Talispordiliidu ettevõtte läks võrdlemisi hästi korda, kuna puubujäak ei tulnud suur — 100 krooni ümber. Klubi võistlusena ei tasuks säärane matsch end kaugelgi ja selle tõttu on mõistetav, miks meie Soome jääpallimehi Tallinnas nii harva näha saame.

Välja mõõdud maavõistlusel olid 100×62 m.

Toomas Kivi.

Soomlased maavõistlusest.

„Hels. Sanomat“ kirjutab: Eestlased osutavad suuresti edenemisele jääpallis. Nende mängus on küll endiselt vigu, eriti kepikastuses, kuid muus oli nende mäng eriti hooelus. Edurivi töö oli kogu aeg nobe ja kindel. Poolkaitse ei liikunud sama kõrgel tasapinnal, kuid mängis taktiliselt siiski õieti. Soomlased mängisid nõrgemalt kui oodatud. Nad võtsid mängu alul liig kergelt ja ei saanudki ennem õiget hoogu kui vast teise poolaja lõpu poole. Tagajärg 5:2 oli ehk liig hea meile (soomlastele), arvestades nõrga esimese poolajaga. Eestlastest ja samas kogu välja parem mees oli paremäär Seegner. Samuti äratasid tähelepanu vb. Sauer ja vv. Lamberg. Mängukäigust mainitagu, et eestlased olid esimesel poolajal valitsejad algusest lõpuni. Nad mängisid haruldast suure innuga ja tõrjusid kõik soomlaste pealetungi kavatsused. Alles seisu 3:2 järele hakkas soomlaste mäng jooksma.

„Uusi Suomi“ kirjutab: Eestlastest olid paremateks nä. Seegner, kelle nobebast tööst sündisid kindlamad võimalused Soome värava ees, ja vb. Sauer kindla õhumänguga. Üldiselt oli Eesti meeskond ühtlane ja ei olnud märkamatat ühtki nõrka kohta. Edurivi mäng läks eestlaste paremini kui soomlastel.

— Rugby maavõistlused. Inglise võitis rugby Walesi 50.000 vaataja ees 8:3. Sama arv pealtvaatajaid oli Edinburgis, kus Schoti võitis Prantsuse 6:3.

Meie spordi päevaküsimusi ja arenemisvõimalusi.

Noorema generatsiooni seisukohti.

Ebaõigeks pidada tuleb hr. I. Villemsoni eelmises Spordilehes toodud arvamine, et praegu päevakorral olevat reorganiseerimist tuleb alata seltsidest enestest; need peavad esiteks hästi olema organiseeritud, mis võimaldaks siis reorganiseeritud liidul vastuvõetavat juhtimist. Meie praegu töötavat liidud on eelmainitu nimetusel tekkinud tarvidusest olemasolevale, sportlikule materjalile pakkuda paremaid sportimisvõimalusi, just nagu analoogiliselt vanal ajal perekonnad moodustasid riigi, mingisuguse riigikorra, mis võimaldas paremaid elamistingimusi. Kuid miks see alguses loodud riigikord ei jäänud püsima? Edasiarendamist positiivses suunas ei saa mass ise toimida. Seda pidi massile kohustusena peale panema reformeeritud üksikasjuni väljatöötatud riigikord, mille mõjul siis mass pidi soovitud suunas ühetasasel välja arenema. Ja kuna Eesti spordiliikumises üksmeelselt on toonitatud vajadust sportlasi juure kasvatada, edasi arendada ja sporti laiemalt propageerida, siis vajame seks esijoones head reorganiseeritud liitu ja viimase poolt üksikasjuni väljatöötatud kava, mille järele puudused järgult saaksid rahuldatud. Sõnaga: head sportlased (seltsidesse koondunult) sünnitavad liidu ja andsid talle esialgse suuna; reformeeritud liit, kindla kava järele toimides, sünnitagu sportlasi juure ja andku nende arengule suund. Reorganiseerimist tuleb alata liidust.

Liitude asutamise ajal olid ja tulid kõne alla ainult puhtsportlikud seltsid. Praegu aga teevad võistlusspordiga tegemist peale nende veel kaitseliit, kaitseväge, politsei j. t., missugused oma üksustevaheliste ja üldvõistlustega häid tagajärgi näidanud ja uusi jõude üles ergutanud. Kuid miks peab mõnda neisse organisatsioonidesse kuuluv sportlane, soovides mõnest esi- või rahvusliisest võistlusest osa võtta, mõne seltsi sildi all esinema, kuna selts talle vast vähem pakkuda suudab kui nimetatu? Ka kaitseliidu, kaitseväge ja politsei üksused kuulugu täieõiguslikkude spordiosakondadena kas või registreerimatutena reorganiseeritud liitu*). Seltside ja sportlaste registreerimine olgu seltsidel võimalikult lihtne, liidus registreerimatus ei peaks põhjustama võistlustest osavõtu mittevõimalust, nagu see seni tihti nooremate sportlaste juures on ette tulnud, kes veel seltsini pole jõudnud, kuid võistlustel kergemini suudaksid tähelepanu äratada.

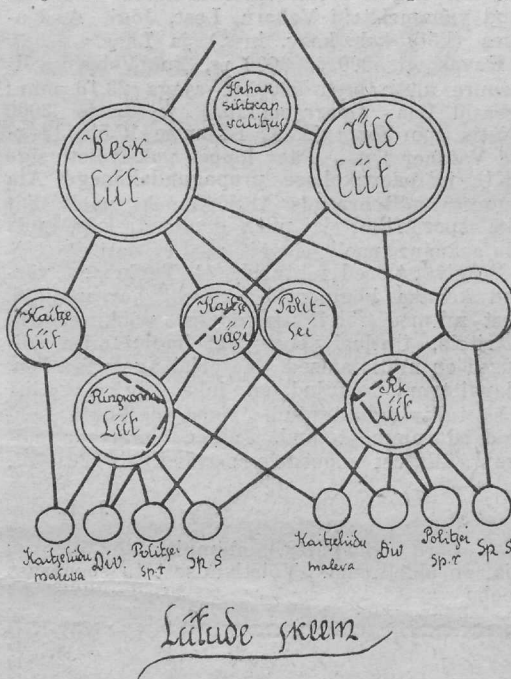
Linnadesse on sport varem tunginud ja sealt juba maale laiali valgumas. Iga linna ümbruses on tekkinud spordi ringkonnad, nii vastavad kaitseliidu, kaitseväge, politsei ja spordiseltside omad. Igal oma sportlik juhatus, tihti igal omad meeskonnad, mis enamasti samade mängijate mitmesugune kombinatsioon. Iga ringkond korraldab näit. oma katsevõistluse esivõistluseks, mis enamasti ainult sellest ringkonnast huvitatud pealtvaatajaid leiab, tihtilugu võistlejatele vähe konkurentsi pakub. Kui aga kõik need erisihilised, kuid spordis üht sihti taotlevad organisatsioonid oma katsevõistlused ühel ajal teeksid, oleks võistlus konkurentsi- ja publikurikas, korraldus ja mulje publikule aga hea, samuti ka võistlejatele rohkem huvipakkuvam ja tagajärgede järjestus igale organisatsioonile esivõistluse jaoks samane. Ja paremus! Olles sportlane, ütleme, kaitseleitud ja spordiseltsis, ei pruugi ühel isikul esivõistluste katteks kaks väsitavat võistlust läbi teha. vaid üks võistlus eeltoodud kujul näitab küllaldaselt hästi tema paremust nii ühes kui teises organisatsioonis. Mitte nõrkade võistluste rohkus ei tohiks olla mõduandev, vaid suurvõistluste hea kordaminek ja tagajärgede kvaliteet.

Üksik selts on tihti jõuetu suurvõistluste korraldamiseks. Üldliit ei jõua aga oma käel kõiki suurvõistlusi korraldada ja organiseerida. Seda saaksid ja suudaksid paremini vastavad ringkonnaliidud, mille juhatus, valitud kõigi sportiharrastavate organisatsioonide (kaitseleiti, kaitseväge, politsei, spordiseltsid jne.) poolt, samaselt, ja ta tegevus sarnaneks, ütleme näiteks, praeguse Ekraveliidu omaga. Tartus on sarnane lugu mitu korda koos käinud ja heaks töötamiseks eelduse jätnud. Niisugused, käesoleval juhul, ringkondade liitude sarnase iseloomuga kogud on ka mujal tekkinud, vastavatest tarvidustest nende järele. Võiks nimetada veel Paidet, kus staadioni ehitamisega kaasaskäivate küsimuste puhul samasuguse iseloomuga kogu kooskõla leidis.

Luues sarnased spordiringkonnad linnade üm-

ber, põhjustades mitte vastavate maakondadega, vaid arvestades liikumisteede ja raadiusega, mis kõige paremini soodustaks linna ja ringkonna siset ja ühenduse kaugust ning võistlusplatside ja -kohtadega. Niisuguste ringkondadesse kuuluvate seltside asemikkude kogu tuleks mõnede suuremate võistluste puhuks peaaegu ilma eriliste lisakuludeta kokku, seab hooaja kavad kokku ja valitud juhatus juba suudaks seda olemasolevat materjali täiel määral kasutada ja alauksustel vastutulekut leides hästiõnnestunult läbi viia. Ja niisuguste ringkondade juhatus ei tohiks ega töötaks passiivselt, kinnitades vaid võistluste tähtpäevi, pöörates organisatsioonide poole, et kuidas oleks, kui korraldaksite nii- ja niisugused võistlused. Ei tule oodata seltsi palvet — ma korraldan, vaid saata ise järelepärimine — korraldage. Puutudes kokku ligemalt alluvate seltsidega ja sportlastega, näeks juhatus ära, kuhu ja misugust abi vajatakse, teaks sedamoodi kursusi reguleerida.

Igatahes vale on kursuste korraldamine maal heina-ajal või suvel muul kibedal töö ajal, samuti täitsa algajatele kursuste korraldamine tehnika õpetamiseks. Enne ajame neile vast spordi vaimu sisse ja las' tutvuneda enne vastava spordialaga.

Kuna suvel maa kursustest osavõtt kiire töö tõtu äärmiselt väike, võiks talvel parema eduga kas või samu suvealal, näit. kergejõustikku ja jalgpalli, käsitades tagajärgi saavutada. Talvel seks aega ja osavõtjaid jätkub palju enam.

Võistluste iseloom tuleks liigitada ja ulatavust laiendada. Seniste ühekülgselt võistluste asemele astugu suurejoonelised, mitmekesise kavaga ja laialdase osavõtuga suurvõistlused või jällegi mingisugused huvipakkuvad kaaksivõistlused. Miks ei peaks võrduma maaspordlane kas või spordist üldse, võisteldes halbades tingimustes ja nõrga korralduse juures? Kuid viige ka maaspordilased ja algajad Tallinna staadionile, näidake neile: vaat' see on meie rahva staadion, kuhu nii ja nii palju miljoneid sisse pandud, tunne sina ka sellest võistlusest heas kohas rõõmu, tunne seda võistlusmeeleolu. Ja tingimata kodu minnes, algab püsiv harjutus, et veelgi Tallinna või mujale keskkohata võistlema saaks. Sport peab olema midagi pühapäevalikku, seotud eeskujulise kas või traditsiooni tagaajava korraldusega. Maal ja provintsis ei pruugi teistest suuretevetetest abi loota (laulupäevad — ja kirikupühad neil päevadel võistlusi korraldades publiku saamise tagamõttega). Laialdase eeskavaga, hästikorraldatud ja reklaamitud suurvõistlus täidab endale pandud ergutamise ja propaganda nõuded.

Suurvõistluste korraldamise vähesuse üheks teguriks tuleb lugeda kartust äpardumiseks ilmastikust olenevatel põhjustel, mis kaasa toob tehtud suurte kulude mittesaamise tihti korraldaja majandusliku kokkuvarisemise või jättes mõju edaspidisele tegevusele. Mõne kindlustusseltsiga kokkulepet sõlmimist võiks asuda spordivõistluste kordamineku kindlustamisele, kusjuures ilmastikust põhjustunud ebaõnnestuse korral tekkinud kahjud tasutakse.

Ringkondliselt kõige enam huvipakkumaks võib lugeda spordipäevi. Tartus on sarnased iga

aasta hooaja ajal hiilgavalt läbi löönud, kuna maakondlikud võistlused vähesema menu osaliseks said. Maal spordikeskkohatades on spordipäevad, nagu seda Järva I spordipäeval näha võis, üldise huvi keskkohaks. Sada osavõtjat, kuus-seitse meeskonda, missuguste võistlused mitmesugustel aladel enam kui tuhande pealtvaataja ees on igatahes spordi propageerimisele kui ka võistlejate seisukohalt suur samm edasi, teisel ajal aga Järva esivõistlused paarikümne võistlejaga ja mitte palju rohkem pealtvaatajaga ei annud midagi erakorralist.

Praegune võistlus kohtadele tuleks ümber muuta võistluseks tagajärgedele. Selleks ei tule alati auhindadega 3—6 kohale meelitada enam-vähem kindlate schanssidega mehi võistlusele, mis nõrgematele eemalepeletavalt mõjub; vaid kindlate normide ülesseadmisega spordimärkidele, õige tihti saavutus-spordimärgi katsevõistlust korraldada. Spordimärgi asja tuleb elustada. Ei ole õige igatahes, kui norme täitnud sportlased, hoolimata protok. raam. saatmisest Ekraveliidule on oodanud aast. viisi märgi päralejõudmist. Spordimärgi peab saama õige sportlase ideaaliks, mida ei suuda üles kaaluda teise sportlase söögitarbete ja muude võistlustel kogutud väärtasjade kogu. Spordimärgi asi tahab natuke tagant tõugata, siis läheb isendast. Spordimärgi nõudeta tuleks olude kohaselt ümber töötada. Mitmekülgse asemel tuleks eelistada hüppe-, viske-, jooksu- jne. s. t. üksikutesse gruppidesse süvenemist.

Junior, senior jne. jaotus tuleks kindlamale alusele viia. Noorte ja vanade võistlusalad olgu igal võistlusel kavas.

Sporti peaks sportlaste silmis võluma kaasaskäivad reisimisvõimalused. Võistlusmatkasid raudteega kergendaks ja suurendaks võistlustele sõitjatele liidu energilisel tegevusel kaunis tõenäoliselt kättesaadav 50% hinnaalandus vastavate orderite kaudu.

Kuna staadioni aastavõistluste reklaamiks ja publiku tõmbajaks on seni olnud välisvõistlejad ja erakordne inn nende kõrval saavutuste püüdmi-seks, kas ei võiks olla tänavu seda meie sportlaskonna kogumine, nagu seda mõtet on Spordilehes avaldatud. Lauljad on suutnud oma suurpidu praegusel staadionil, kõigest raskustest üle saades, läbi viia; miks siis sportlased, kellel vast rohkemgi jõudu, seda sama ei suudaks. Vaatad palju neid sinna lavale koguks, väljapaistvamailt oma meestelt ja külalistelt-sportlastelt sporditarkust omandama, ise ühes omas paremas alas sekka lüües, üldist pilti valitsevast tasapinnast andes. Ei maksa karta, et see mass oma naelkingadega staadioni üles tuhnib, sest suurem osa neist saab küll olema paljajalu omal esimesel suurvõistlusel ja tekkivad erakulud kataks arvata-vasti rohke publik.

Kaitseleidu, kaitseväge, politsei, keskkoolide ja spordiseltside spordiliikumine peaks sünnitama kokku Eesti spordiliikumise, mis kõik ühtlaselt suunatud, mitte teineteisele ristati ei käiks. Ei maksa igal täielikult oma ette tegutseda. Spordi asjades olgu üldjuhatus ühes. Ühtlustamine vajab asutatavat kogu, kõikide nimetatute esitajatest koosnevat.

Võistlusspordi juhtijaks oleks ringkondade liitude asemikkude kaudu moodustatud üldliit, esiteks talvel ja teiseks suvel harrastavate spordialade juhtimise osakondadega. Nii võiksid kerge-sport, jalgpall, ujumine, tennis rahuldavalt kuuluda suvespordi, maadlus, poks, tõstmine, käsipall, pingpong, talispord, talispordi juhtimise osakonna alla. Ringkonna liitude korral oleks kirjavahetus ainult osakondade ja esimeste vahel, esimesed, s. t. ringkonnaliidud võiksid oma ringkonda puutuvate seltside ja organisatsioonidega läbikäimise asjad ise ajada, seltsidega rohkem isiklikult ja kokkupuutuvalt läbi käies ja üldliiduga kirjalikus kontaktis olles ja alludes. Ei tuleks karta, et see vahetõtt „paberirüütuks“ muutuks, sest seni on mõned liitudel paberit vastusteks kaunis piiratult.

Sportliku vaimu levitamiseks ei maksa mitte kitsi olla. Head võimalust pakuks ajakirjandus, tuleks aga koostada vastavasisulisi artikleid j. m. Iseäranis vastutulelik ses suhtes oleks provintsi ajakirjandus, kus tööd küllaldaselt. Informatsioon- ja reklaamibüroo kuluks päris Liidu juure ära. Ei tea kas olekski võistlustel nii publikuvaesed!

Nii siis, paremusele!

Artemi Soll.

— Jäähoki liit Soomes. Helsingis asutati Soome jäähoki liit. Asutamise koosolekust võttis osa esindajaid kahekümnest organisatsioonist. Esimesed jäähoki esivõistlused korraldab liit juba tänava.

*) Selleks teeb takistusi üldine õiguslik kord kui ka rahvusvahelised määrused.

Toim.

Tartu talispordipäev.

Veetlev taliilm. Rahva loid osavõtt.

Kaunil pühapäeva talihommikul, 20. jaan., korraldas Tartu Kalev talispordi propagandapäeva, mis oli mõeldud talispordi elustamiseks laiemates hulkades. Taheti propageerida vahendeid ja teid, milliseid võiksime tarvitada meie majanduslikes ja looduslikes tingimustes. Oli see vististi esimene talispordi päev Eestis. Kui propageerimise vahendit tuleb sarnast ettevõtet kõigiti tervitada. Sarnase päeva edukaks kordaminekuks on aga vajalikud korraldamise oskused, mis peavad avalduma selles, et suudetakse tuua välja laiad hulgid võistlejaid ja pealtvaatajaid. Peab meeles pidama, et see ettevõtte olgu ikka ja alati kavatsatud võimalikult laiadele rahvahulkadele. Tartu tegelased püüdsid, mis võisid, kuid ei saanud rahvast välja. Ühtlasi õppisime mõningaid kasulikke kogemusi sarnaste ettevõtete korraldamiseks.

Publik on loid! Ma ei mõtle siinkohal teha etteheiteid, kuid ei saa siiski vaikides mööduda tõsiasiast. Inimesed on nii puru väikekodaanlises ära hellitanud end, et 6-7° külma juures urkast enam välja ei julge tulla. Needki, kes juhtuvad liikuma, on küürus vammuste all, nina ja nägu maetud üleni kraesse. Need inimtosikesed on jälle kord elavaks näiteks, et mida rohkem end hellitatakse, seda viletsamaks jääda. Muist talispordipäeva ettekandeist toimus kaunis Raadi pargis. Suure pargi tõttu on väga raske organiseerida pääsetähtede müümist ja publik mängib korralikult „jänest“. Kõige tänamatum amet on sel puhul olla piletimüüja!

Päevakava kohaselt alati liuväljal iluuisutamise. Demonstreerisid Reeder, Toomasson ja Tiiman. Nagu mujalgi meie linnades, valitseb Tartuski suur iluuisutajate põud. Ei näinud ühtki nooremast jõudu, puudusid mõned vanemadki iluuisutajad. Toomasson ja Reeder täitsid oma numbrid ladusasti, kuna Tiiman, kes nendega võrreles on noor algaja, sai oma numbritega siiski korralikult hakkama.

Järgnes jääpallivõistlus Kalevi A ja B meeskondade vahel, kus võitis A meeskond suure ülekaaluga. Üksikud mehed näitasid võrdlemisi korralikku mängu, kuid üldmulje jäi, et mehed vajavad hädasti võistlusi mõne kõvema meeskonnaga õppimise eesmärgil. Meeskondade suurimaks puuduseks tuleb pidada liikumise kiirust, mis on nõrgavõitu. Ka kombineerimise oskus vajab veel palju, palju praktikat.

Edasi järgnes kiiruisutamine Raadi pargis ja suusatamine.

Jää oli libe ja ööl õnnistas kaunist lund, nii et looduslikud tingimused olid päris soodsad. Ainult võistlustagajärjed ise tulid nigelad. Nähtavasti istus meestel teadmine, et see on propaganda, liig sügaval kontides ja ei meelitanud neid väga pingutama, iseäranis uisutajaid. Selle vastu olid küll mehed korralikult stardis, nii uisutamises kui suusatamises. Kiiruisutamises kujunesid järgmised tagajärjed:

A klass.

500 m — 1. Martin I. 51,3 sek.; 2. Kreutzberg I. 53,0 sek.

1500 m — 1. Martin I. 2,53,4 min.; 2. Kreutzberg I. 2,57,6 min.;

5000 m 1. Martin I. 9,57,5 min.; 2. Kreutzberg I. 10,16,4 min.;

B klass.

500 m — 1. Musto 53,4 sk.; 2. Michelson 54,2 sek.; 3. Kreutzberg E. 54,4.

1500 m — 1. Kreutzberg E. 2,52,9 min.; 2. Michelson 2,54,8 min.; 3. Musto 2,58,4.

5000 m — Kreutzberg E. 10,15,1 min.; 2. Michelson 10,47,2 min.

Algajad:

500 m — 1. Reinvalt, 56,3 sek.; 2. Otto 60,9 sek.; 3. Kulpson 61,4 sek.

3000 m — 1. Reinvalt 6,29,8 min.; 2. Kulpson 6,32,0 min.; 3. Mats, 7,05,3 min.

Nii näitasid B-klassi mehed, iseäranis E. Kreutzberg, peale 500 m, paremaid aegu A-klassi meestest, mis on oma kohast väga rõõmustav, kuid täiesti ootamatu üllatus. Algajad aga töötavad kujuneda vanadele väärilisiks järglasiks.

Suusatamises olid mehed alles õieti vähe saanud harjutada, sest lumi puudus kuni viimaste päevadeni. Iga mees oli hädas oma suuskadega, mida ka pealtvaatajad märkasid: ei libisenud. Ilmenes, et suusa määrimine on oma moodi raske kunst. Et seda õieti teha, on tarvis olla vana vilunud veteraan, mis ka veel igakord ei aita. Suusatati Raadi tiigil ringis, mille pikkus oli 691 m. Ringi lühidus, sagedased pöörded ja treeningu võimaluse puudumine põhjustasid, et saavutati olude kohaselt ainult rahuldavaid aegu. Head indu näitasid iseäranis tuntud vanameistrid Veborn, Lest, Jõgi, A. Kalamees (kõik keh. kasv. inst.) ja Laas.

Kavas oli 5000 ja 3000 m, kus Veborn võitis suure ülekaaluga 5000 m ajaga 23,16 min.; järgnesid Laas (maratoonlane) ja Lest. 3000 m võitis spordiõpetaja A. Kalames 17,55. Järgnesid Valdner j. t. Päev lõppes poksivõistlusiga MNKÜ ja päevakohase propagandakõnega Aia t. suures auditoriumis A. Kalamehe poolt, kus ta ka spordifilmi ja pilte demonstreeris, mis kuulajaskonna poolt elavalt vastu võeti.

Poksivõistlused näitasid, et Tartus on võrsunud kenake kogu selle spordi harrastajaid, kellest mitmed õieti kõvadeks pähkliteks E. meistritele. Ühtlasi selgus, et harjutamise võimalused on minimaalsed. Materjal aga väga hea. Väljapaistvamad kujud on juba sügisest saadik ka tallinlasile tuntud. Neist on Lukin suurimaid edusamme teinud. Julgen ennustada mõningaid üllatusi mõnedele esivõistluses 26.—27. jaan.

J. L.

— Lord Burghley, olümpia tõkkejooksu võitja, on abiellunud. Võistlemisest ta seepärast ei loobu.

Spordiäri

RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19, telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

«Ovomaltine» on kasulik igalpool, olgu spordi ehk kuisetöö alal tegevatele, kus edu suurel määral oleb vastupidavusest.

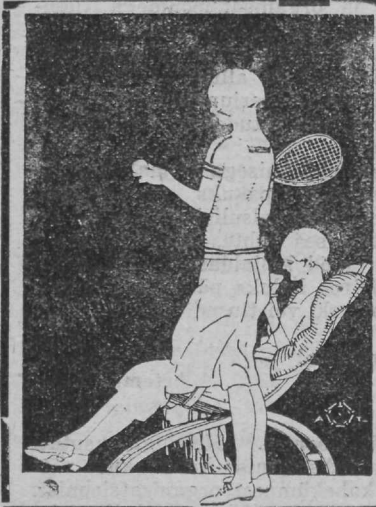
OVOMALTINE

aitab suurendada vaimlist ja kehalist võimet. Kas ei peaks Teiegi tähelepanu pöörama sellele oma võimete kindlustamisele.

Dr. A. Wander A.G., Bern, Schweiz

Müügil kõikides apteekides ja rohukauplustes.

Pealadu: A/S. «EPHAG», Tallinn, Harju t. 41 ja Narva mnt. 42. Tartu: Lille t. 1.

Ed. Möllerson'i

raudvoodi- ja traatvõrgu tehas.

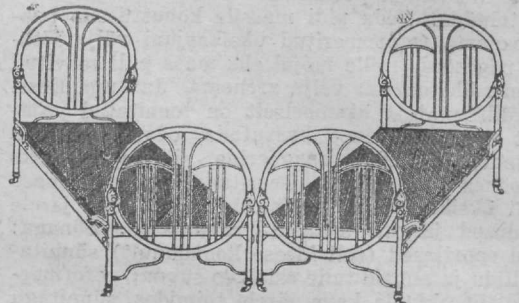
Tallinn,

Kopli t. 10.

Kõnetr. 26-70.

Soovitab oma tehases valmistatud kuulsaid raud-

ovaal- ja teisi voodeid.

Peale selle valmistatakse

traatvõrke

murutõnise väljade, rohuedade jaoks ja igasugu muuks otstarbeks.

Talviseks hooajaks:

Suuski, liuraudu igaf selfsi, kelke, tõukekelke, jääpalli keppe ja palle,

ilusõidu, suusa ja hockey

saapaid, villas. sviitreid, mütse kindaid, Ping-pongi mängu ja

kõiksugu sporditarbeid

soovitab mõõdukate hindadega

Kaubamaja

«Sport»

Tallinn, Narva m. 19

Kõnetr. 23-00

Margikorjajatele

(filatelistidele)

suur valik kõigi maade marke.

Müük üksikult ja kogudes.